

Nr 114.

Godkänd av första kammaren den 18 april 1925.

Godkänd av andra kammaren den 18 april 1925.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtande nr 28.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla följande beslut rörande pensioner och understöd.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o I en till riksdagen avlåten, den 27 februari 1925 dagtecknad proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förutvarande lärarinnan *Laura Ida Charlotta Liedholm* må, utan hinder därav att hon icke uppfyller alla för erhållande av tilläggspension enligt kungörelsen den 31 december 1917 (nr 965) angående tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna stadgade villkor, kunna för tid efter utgången av år 1924 komma i åtnjutande av tilläggspension, beräknad enligt grunder, som angivas i berörda kungörelse samt i kungörelsen den 18 november 1921 (nr 702) angående ändring i vissa delar av förstnämnda kungörelse.

Riksdagen vill erinra, att riksdagen under de senaste åren i åtskilliga fall beviljat tilläggspensioner åt förutvarande lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, att utgå efter enahanda grunder som de här föreslagna. Med hänsyn härtill har riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

B. Militära pensionsväsendet.

2:o I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen må bevilja f. d. soldaten *Anders Oscar Waldo* pension ur Wadstena krigsmanshuskassa, att utgå från den 1 juli 1925, såsom om han tjänat under fulla 20 år ifrån tjuugoårsaldern räknat.»

Såsom av utredningen i ärendet framgår, är Waldo icke berättigad att komma i åtnjutande av något underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, då han icke varit i krigstjänst mer än omkring 18 år 5 månader. Riksdagen har emellertid i vissa fall i fråga om såväl båtsmän som indelta soldater, vilka icke tjänat därför föreskriven tid, förklarat berörda omständighet icke utgöra hinder för dem att komma i åtnjutande av pension. Enligt riksdagens mening föreligga i detta fall sådana ömmande omständigheter, att det måste anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att ifrågakvarande soldat tillerkännes underhåll, som om han tjänat därför föreskriven tid.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Jönköpings regemente Anders Oscar Waldo må från och med den 1 juli 1925 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

3:o) I en till riksdagen avlåten, den 23 januari 1925 dagtecknad proposition nr 36 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att pastorn och förste läraren vid centralfängelset å Härlanda *Carl Fredrik Lindroth* må från och med dagen näst efter den, då efter den 24 juli 1925 avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en tilläggspension med sådant belopp, att Lindroth, tillsammans med den honom författningsenligt tillkommande pensionen, erhåller en pension, utgörande tre fjärdedelar av hel pension för befattningshavare i pastors och förste lärares i fängvården lönegrad.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att Lindroth äger att vid uppnådd pensionsålder räkna mer än 10 tjänstår i statens tjänst och sålunda i enlighet med den civila pensionslagens bestämmelser blir berättigad till avkortad pension i förhållande till tjänstårens antal. Departementschefen har emellertid i likhet med fångvårdsstyrelsen ansett, att Lindroth borde jämväl i pensionshänseende få tillgodoräkna sig den tid, han i evangeliska fosterlandsstiftelsens tjänst ägnat åt missionsverksamhet i Indien. I detta avseende har framhållits, att Lindroth genom särskilt beslut av Eders Kungl. Maj:t förklarats berättigad att tillgodoräkna sig såsom prästerliga tjänstår 25 år av sin berörda verksamhet i Indien. Riksdagen vill emellertid erinra, att ett dylikt medgivande ingalunda kan anses berättiga till bere-

dande av särskild pensionsförmån utan endast har avseende å tjänstår för befordran å den prästerliga banan. Ett bifall till framställningen synes därför kunna medföra konsekvenser även beträffande andra grupper av befattningshavare. Riksdagen har på grund härav icke kunnat ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag. Emellertid har riksdagen med hänsyn till föreliggande billighetsskäl och då, enligt vad riksdagen inhämtat, utsikt ej lär förefinnas för Lindroth att från evangeliska fosterlandsstiftelsen komma i åtnjutande av pension, icke velat motsätta sig, att någon tilläggspension beredes Lindroth efter hans avgång från tjänsten. Denna tilläggspension har bestämts till ett belopp av 1,500 kronor.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att pastorn och förste läraren vid centralfängelset å Härlanda Carl Fredrik Lindroth må från och med dagen näst efter den, då efter den 24 juli 1925 avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, åtnjuta en tilläggspension till belopp av ettusenfemhundra kronor.

II. Ang. utrikesdepartementet.

4:o) I en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1925 dagtecknad proposition nr 81 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, i punkt 6:o föreslagit riksdagen medgiva, att pressombudet i Berlin *Gustaf Blomquist* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådd sextiofem års ålder kan komma att entledigas från sin ifrågavarande anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor.

Även om riksdagen av principiella skäl hyst viss tvekan angående lämpligheten av att i fall som det nu förevarande bevilja pension av statsmedel, har riksdagen likväl, med hänsyn till de upplysningar, som lämnats angående Blomquist, funnit sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag om beredande åt honom av en årlig pension. Det av Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet, som synes lämpligt avvägt i förhållande till Blomquists avlöning, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

5:o) I punkt 7:o) av nyssnämnda proposition nr 81 har vidare föreslagits, att riksdagen må medgiva, att konsuln i Bordeaux Helge Oscarsson Gyllenrams änka *Aimée Marie Marthe Gyllenram, född Rastoin*, må från och med den 1 december 1924 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 800 kronor.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts och under erinran om riksdagens beslut förlidet år i ungefärligen likartade fall har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

6:o) I punkt 8:o) av förberörda proposition nr 81 har ytterligare föreslagits, att riksdagen må medgiva, att förre kanslivaktmästaren vid generalkonsulatet i London F. Berwicks änka *Mary Berwick* må från och med den 1 maj 1923 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 300 kronor.

På grund av vad i ärendet förekommit anser riksdagen det vara billigt, att änkan Berwick, som uppnått en ålder av 84 år, beredes ett årligt understöd av statsmedel under sin återstående livstid. Beträffande det av Eders Kungl. Maj:ts föreslagna beloppet 300 kronor har riksdagen icke funnit anledning till erinran och har riksdagen icke heller velat motsätta sig förslaget, att understödet må utgå från och med den 1 maj 1923 eller månaden näst efter den, då hennes man avlidit.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

III. Ang. försvarsdepartementet.

7:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja daglönaren vid ridskolan å Strömsholm *Johan Adolf Hedström* under hans återstående livstid ett årligt understöd av 600 kronor att utgå från och med den 1 juli 1925».

Riksdagen finner det vara billigt, att Hedström, som under 23 år varit i statens tjänst anställd, efter avgång från sin befattning erhåller något understöd av allmänna medel. Vad angår storleken av detta, har riksdagen, med hänsyn tagen till Hedströms anställningstid och storleken av de understöd, som pläгат tillerkännas med honom likställda arbetare i statens tjänst, fastställt ett belopp av 400 kronor årligen, varå pensions- och dyrtidstillägg torde komma att utgå. Understödet har anvisats från allmänna indragningsstaten att utgå från och med månaden näst efter den, varunder Hedström entledigas från sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1925.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att daglönaren vid ridskolan å Strömsholm *Johan Adolf Hedström* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning, dock tidigast från och med den 1 juli 1925, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av fyrahundra kronor.

8:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att tillerkänna f. sömmerskan vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder *Karolina Lindqvist* en årlig pension av 450 kronor, räknat från den 1 juli 1924».

Av utredningen i ärendet framgår, att *Karolina Lindqvist* torde få anses vara till följd av sjukdom urståndsatt att för framtiden genom arbete försörja sig i sitt hittillsvarande yrke. Under sådana förhållanden och då hon under omkring 24 år varit anställd i statens tjänst, har riksdagen ansett det vara billigt, att ett årligt understöd av statsmedel beredes henne under hennes återstående livstid. Detta understöd har, med hänsyn till de grunder, som tidigare i liknande fall pläгат tillämpas, bestämts till 390 kronor årligen. Understödet har anvisats från och med den 1 januari 1925 att utgå från allmänna indragningsstaten.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra sömmerskan vid Västerbottens regementes intendenturverkstäder *Karolina Lindqvist* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundra nittio kronor.

IV. Ang. socialdepartementet.

9:o) I en till riksdagen avlåten, den 27 februari 1925 dagteknad proposition nr 83 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkt 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. förste förmannen med förordnande såsom uppsyningsman vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona *Sven Persson Lindgren* må från och månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten ägde rum, uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten av 400 kronor årligen.

Vidare har i en inom riksdagen väckt motion hemställts, att *Persson Lindgren* »må förklaras berättigad att från och med den 1 juli 1924 åtnjuta pension såsom uppsyningsman med 2,160 kronor för år jämte dyrtidstillägg efter för reglerade verk fastställda grunder».

I likhet med departementschefen finner riksdagen det icke vara billigt, att *Lindgren*, som till följd av ändrad organisation för tvångsarbetsanstalten i Landskrona kommit att uppföras å övergångsstat, vid sitt avsked skulle erhålla en avsevärt lägre pension än vad som tillkommer motsvarande befattningshavare med nyreglerad avlöning vid tvångsarbetsanstalten i Svartsjö och vid fångvården, med vilka befattningshavare han tidigare varit i avlönings- och pensionshänseende likställd. Under sådana förhållanden anser sig riksdagen böra biträda förslaget om beredande av en pensionsförbättring åt *Lindgren*. Däremot finner sig riksdagen av principiella skäl icke kunna

förorda, att, såsom i motionen torde hava avsetts, Lindgren skulle erhålla samma pension, som skulle utgått till honom, därest han uppförts å ny stat. Beträffande storleken av pensionsförbättringen har riksdagen emellertid med hänsyn till Lindgrens långvariga anställning i statens tjänst och övriga i ärendet återopade omständigheter bestämt densamma till 450 kronor, varigenom Lindgrens sammanlagda pensionsförmåner, inklusive pensions- och dyrtidstillägg, i det allra närmaste komma att motsvara de pensionsförmåner, vilka skulle hava tillkommit honom, därest han överförts å ny stat.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition och den i ämnet väckta motionen, medgivit, att f. d. förste förmannen med förordnande såsom uppsyningsman vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona Sven Persson Lindgren må från och med månaden näst efter den, varunder avsked från tjänsten ägde rum, uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten av fyrahundra-femtio kronor.

10:o) I punkt 2:o) av förenämnda proposition nr 83 har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att extra målaren vid Uppsala hospital och asyl *August Amadeus Heinrici* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid nämnda anstalt, dock tidigast från och med den 1 juli 1925, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 500 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit anser riksdagen, att Heinrici bör komma i åtnjutande av något understöd från statens sida, då han på grund av sjukdom icke längre kan sköta sin syssla. Beträffande storleken av detta har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 500 kronor, liksom riksdagen ock biträtt Eders Kungl. Maj:ts förslag beträffande den tidpunkt, från vilken understödet bör utgå.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

11:o) I punkt 3:o) av ovanberörda proposition nr 83 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. maskinisten vid Malmö asyl Hans Hanssons änka *Ingrid Hansson, född Persson*, må, räknat från och med den 1 september 1924, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 350 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit synes det riksdagen vara billigt, att änkan Hansson, som icke torde äga tillräckliga medel för sitt

uppehålle och uppnått en ålder av nära 61 år, beredes ett årligt understöd av statsmedel. Riksdagen har icke heller haft något att erinra mot det av Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet 350 kronor, att utgå på sätt propositionen innehåller.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

V. Ang. kommunikationsdepartementet.

12:o) I en till riksdagen avlåten, den 30 januari 1925 dagtecknad proposition nr 25 har Eders Kungl. Maj:t under punkt 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att expeditionschefen i kommunikationsdepartementet *Wilhelm Fredrik Schalén* må från och med dagen näst efter den, då efter avsked från kanslirådsbefattningen förordnandet för honom å expeditionschefsämbetet upphör, under sin återstående livstid åtnjuta, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten till belopp av 600 kronor.

Med hänsyn till den långa tid, Schalén bestritt expeditionschefsämbete, har riksdagen funnit det vara skäligt, att en tilläggspension beredes honom utöver den pension, som tillkommer honom såsom kansliråd; och har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit. Riksdagen vill i detta sammanhang erinra, att frågan om expeditionschefsbeftningarnas tillsättande med fullmakt varit föremål för öfvervägande såväl i samband med statsdepartementens omorganisation år 1917 som ock vid den senaste löneregleringen för departement med flera verk år 1921 samt att därvid 1921 års riksdag uttalat den mening, att öfvervägande skäl kunde anföras för beredande av fullmakt åt ifrågavarande beftningshavare men att, då riksdagen så sent som år 1917 fattat beslut i denna sak, en något längre tids erfarenhet syntes böra avvaktas, innan ändring vidtoges härutinnan.

¶ Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

13:o) Under punkt 2:o) av nyssnämnda proposition nr 25 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att chefen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnavdelning, byråchefen i styrelsen *Ossian Zacharias Ekdahl* må från och med dagen näst efter den, då efter avsked från byråchefsbefattningen förordnandet för honom såsom chef för hamnavdelningen upphör, under sin återstående livstid åtnjuta, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten till belopp av 600 kronor.

Riksdagen delar den av statskontoret enligt åberopade statsrådsprotokollet uttalade uppfattningen, att det måste anses betänkligt att för ett tillfälligt uppdrag av förevarande art bereda särskild pensionsförmån, och har på denna grund ansett sig icke böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om tilläggspension åt byråchefen Ekdahl.

Riksdagen får sålunda anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

14:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts om beviljande åt förre lantbrevbäraren *Carl Justus Vallentin Hultstrand* av ett årligt understöd av 400 kronor under hans återstående livtid.

Av utredningen framgår, att Hultstrand förutom 15-årig anställning såsom lantbrevbärare kan åberopa dels omkring 11 års anställning i militärtjänst, dels ock 1 års tjänstgöring såsom sjukvaktare vid hospital. Han har alltså haft en sammanlagd anställningstid i statens tjänst av omkring 27 år. På grund härav har riksdagen funnit sig böra bevilja honom ett årligt understöd av statsmedel under hans återstående livstid; och har detta med hänsyn till föreliggande omständigheter bestämts till det av statskontoret i avgivet utlåtande föreslagna beloppet, 220 kronor, att från och med den 1 januari 1925 utgå från allmänna indragningsstaten.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre lantbrevbäraren *Carl Justus Vallentin Hultstrand* må från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av tvåhundra tjugu kronor.

VI. Ang. jordbruksdepartementet.

15:o) I en till riksdagen avlåten, den 13 februari 1925 dagtecknad proposition nr 49 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, under punkt 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att byråchefen hos lantbruksstyrelsen, filosofie doktorn *Oscar Frithiof Nordqvist* må från och med dagen näst efter den, då han efter uppnådd ålder av 67 år erhållit avsked från byråchefensämbetet, under sin återstående livstid uppbära tilläggspension från allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att tilläggspensionen jämte den honom författningsenligt tillkommande pensionen uppgår till 5,004 kronor.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts till stöd för ifrågavarande framställning har riksdagen bifallit densamma.

16:o) Med bifall till vad i punkt 2:o av förenämnda proposition nr 49 föreslagits och under hänvisning till den i propositionen lämnade utredningen i ärendet får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att vid lantbruksinstitutet vid Ultuna anställda trädgårdsarbetaren *Anders Magnusson*,

snickaren *Nils Anton Nilsson* samt kusken *Karl August Edberg* må, en var från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning vid institutet, dock tidigast från och med den 1 januari 1925, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor.

17:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 3:o av propositionen nr 49 gjorda hemställan och under åberopande av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen har riksdagen medgivit, att städerskan vid Ultuna egendom och lantbruksskola *Lovisa Fredrika Lundin* må från och med månaden näst efter den, varunder hon frånträder sin anställning därstädes, dock tidigast från och med den 1 juli 1925, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av trehundra kronor.

18:o) Uti punkt 4:o av samma proposition nr 49 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att överlantmätaren i Gotlands län, f. d. överstelöjtnanten i armén *Carl Vilhelm Laurentius Bolin* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin överlantmätartjänst, under sin återstående livstid, med bibehållande av honom tillerkänd pension från arméns pensionskassa jämte fyllnadspension, tillhopa 2,720 kronor, samt utöver honom därjämte tillkommande pension å 2,880 kronor såsom överlantmätare, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp av 900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som står i överensstämmelse med vad riksdagen tidigare i vissa liknande fall medgivit, har icke föranlett någon erinran från riksdagens sida, och har riksdagen därför bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

19:o) Under punkt 5:o av ifrågavarande proposition nr 49 har hemställts, att riksdagen må medgiva, att extra lantmätaren *Carl Gustaf Bergstrands* änka *Thyra Helena Bergstrand*, född *Andersson*, och makarnas minderåriga dotter *Anna Karin Gustafsdotter* må från och med den 1 juli 1924 från allmänna indragningsstaten uppbära pension, änkan med 900 kronor årligen, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt dottern med 300 kronor, att åtnjutas till och med det år, varunder hon uppnår 18 års ålder.

Under erinran att föreliggande förslag står i överensstämmelse med av riksdagen tidigare i liknande fall fattade beslut har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

20:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 6:o av propositionen nr 49 gjorda framställning och under åberopande av vad i statsrådsprotokollet anförts till stöd för framställningen har riksdagen medgivit, att förre extra biträdet vid lantmåterikontoret i Umeå *Karl Bernhard Ulfhjelm* må

från och med den 1 januari 1925 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

21:o) Under punkt 7:o av propositionen nr 49 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. biträdet vid avvitringsverket, f. d. fanjunkaren vid Norrbottens regemente *Johan Adolf Bergström* må från och med den 1 juli 1924 under sin återstående livstid åtnjuta, utöver honom från arméns pensionskassa tillkommande pensionsförmåner, tillhoppa 1,000 kronor, en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,100 kronor.

Även riksdagen anser det vara med billigheten överensstämmande, att Bergström, som under 26 år arbetat i avvitringsverkets tjänst, erhåller någon pension, när han vid 65 års ålder på grund av verkets nedläggande lämnar tjänsten, och har riksdagen icke haft något att erinra mot vad i sådant avseende i propositionen föreslagits.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

VII. Ang. handelsdepartementet.

22:o) I en till riksdagen avlåten, den 23 januari 1925 dagtecknad proposition nr 19 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att skeppsmättningskontrollören i Stockholm *Johan Albert Anderson* må från och med månaden näst efter den, under vilken entledigande från förordnandet å nämnda befattning kan varda honom beviljat, å allmänna indragningsstaten²⁴ under sin återstående livstid åtnjuta pension av 3,000 kronor årligen.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

23:o) I en till riksdagen avlåten, den 30 januari 1925 dagtecknad proposition nr 43 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, dels att ombudsmannen vid sjömanshuset i Sölvesborg *Janne Olsson* och notarien vid sjömanshuset i Gävle *Carl August Elfstadius* må vardera från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från befattningen äger rum, å allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta årligt understöd, Olsson med ettusenett hundrafemtio kronor och Elfstadius med ettusen kronor, dels ock att å ifrågavarande understöd må utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl, att, därest till någon av de båda befattningshavarna årligt understöd utbetalas jämväl från vederbörande sjömanshuskassa, dyrtidstillägget till denne skall beräknas å det sammanlagda understödsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast med vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper på den från allmänna indragningsstaten utgående delen av understödsbeloppet.

Såsom i statsrådsprotokollet omförmäles, anförde 1915 års riksdag, i anledning av en utav Eders Kungl. Maj:t gjord framställning om beredande av pension åt vissa befattningshavare vid sjömanshus, i skrivelse nr 10, bland annat, att riksdagen, då frågan om ordnandet av pensionsförhållandena för den vid sjömanshusen anställda personalen icke vunnit sin slutliga lösning, för sin del icke ansåge lämpligt att åt vissa av sjömanshusens tjänstemän fastställa pensioner, till vilka staten skulle biträda med hälften. Med hänsyn till det arbete, som staten för olika ändamål pålade sjömanshusen, och den nytta, som det allmänna obestriddigen därav hämtade, samt då de tjänstemän, framställningen avsåge, borde beredas tillfälle att avgå för att ersättas med yngre krafter, ansåge riksdagen emellertid det vara med billighet överensstämmande, att staten under form av årliga understöd från allmänna indragningsstaten lämnade bidrag till deras försörjning på ålderdomen.

På grund av vad riksdagen sålunda uttalat och i anslutning därtill sedermera vid ett par tillfällen beslutit samt då, enligt vad jämväl framgår av propositionen, frågan rörande omorganisation av sjömanshusen ännu icke nått en lösning, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att understöd beviljas här ifrågavarande befattningshavare. Vidkommande beloppen av dessa understöd har riksdagen icke haft annat att erinra än att, med hänsyn till det avsevärt mindre antal tjänstår, Olsson innehar, understödet till honom icke bestämts högre än till Elfstadius. Beloppen hava alltså i båda fallen fastställts till 1,000 kronor. I övrigt har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning.

Riksdagen har alltså, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, *dels* att ombudsmannen vid sjömanshuset i Sölvesborg Janne Olsson och notarien vid sjömanshuset i Gävle Carl August Elfstadius må vardera från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från befattningen äger rum, å allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta årligt understöd med ettusen kronor, *dels ock* att å ifrågavarande understöd må utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl, att, därest till någon av de båda befattningshavarna årligt understöd utbetalas jämväl från vederbörande sjömanshushuskassa, dyrtidstillägget till denne skall beräknas å det sammanlagda understödsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast med vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper på den från allmänna indragningsstaten utgående delen av understödsbeloppet.

Stockholm den 18 april 1925.

Med undersåtlig vördnad.